

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.20.0020.N

V.B.,

eiseres,

vertegenwoordigd door mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, Drie Koningenstraat 3, waar de eiseres woonplaats kiest,

tegen

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING, met zetel te 1000 Brussel, Keizerslaan 7, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0206.737.484,

verweerder.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 26 december 2019.

Sectievoorzitter Koen Mestdagh heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDELEN

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, twee middelen aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Tweede middel

1. Krachtens artikel 794, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek kan de rechter te allen tijde, ambtshalve of op verzoek van een partij, elke kennelijke verschrijving verbeteren in een door hem gewezen beslissing of een beslissing die naar hem verwezen is, zonder evenwel de in die beslissing bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen.

Het tweede lid van voormeld artikel bepaalt dat de verbetering steun vindt in de wet, het dossier van de rechtspleging of de stavingsstukken die werden voorgelegd aan de rechter die de te verbeteren beslissing heeft uitgesproken.

2. Een tegenstrijdigheid tussen het motiverend en het beschikkend gedeelte van een beslissing kan aanleiding geven tot verbetering wanneer uit het geheel van de elementen die de rechter in aanmerking kan nemen in het raam van een procedure tot verbetering duidelijk blijkt dat die tegenstrijdigheid op een kennelijke verschrijving berust.

3. Uit de stukken waarop het Hof acht kan slaan, blijkt dat:

- de verweerder op 23 januari 2017 heeft beslist om de eiseres met ingang van 30 januari 2017 uit te sluiten van het recht op uitkeringen als tijdelijk werkloze wegens medische overmacht, op grond dat: “*Uit het onderzoek is gebleken dat u definitief ongeschikt bent voor de overeengekomen functie bij Aldi NV. Indien de*

werknemer definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie is er sprake van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens overmacht (...). De werknemer kan eventueel recht hebben op uitkeringen als volledige werkloze, op voorwaarde dat de partijen een einde stellen aan de arbeidsovereenkomst (...)”;

- de eerste rechters in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 oordelen dat de eiseres “*definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de NV Aldi*”, waarna zij in het beschikkend gedeelte de vordering van de eiseres gegrond verklaren, de administratieve beslissing van de verweerder vernietigen en de verweerder veroordelen tot betaling van de uit deze vernietiging voortvloeiende achterstallige werkloosheidsuitkeringen, te vermeerderen met de interest;
- de eerste rechters in het verbeterende vonnis van 27 maart 2019 oordelen dat het beschikkend gedeelte van het verbeterde vonnis “*dient verbeterd en gelezen te worden als de vordering ontvankelijk doch ongegrond te verklaren en de administratieve beslissing ter kennis gebracht op 23.01.2017 te bevestigen*” en “*voor recht te zeggen dat [de eiseres] definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de NV Aldi (...)*”.

4. Uit de het loutere oordeel in het verbeterde vonnis dat de eiseres definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie, volgt niet kennelijk dat de eerste rechters ook oordelen dat er sprake is van een beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens overmacht zodat de eiseres uitgesloten dient te worden van het recht op uitkeringen als tijdelijk werkloze maar eventueel recht kan hebben op uitkeringen als volledig werkloze als de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd.

De appelrechters die niettemin oordelen dat het voor de hand ligt dat de eerste rechters in het verbeterde vonnis de administratieve beslissing van de verweerder hebben willen bevestigen maar dat zij door een kennelijke verschrijving in het beschikkend gedeelte van dat vonnis hebben geoordeeld dat de vordering van de eiseres gegrond was en de administratieve beslissing van de verweerder diende vernietigd te worden, verantwoorden hun beslissing dat de eerste rechters hun vonnis van 14 november 2018 wettig hebben verbeterd niet naar recht.

Het middel is gegrond.

Kosten

5. Overeenkomstig artikel 1017, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek dient de verweerder te worden veroordeeld tot de kosten.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Veroordeelt de verweerder tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de verweerder op 490,21 euro en op de som van 20 euro ten gunste van het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand.

Verwijst de zaak naar het arbeidshof te Gent.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit eerste voorzitter Beatrijs Deconinck, als voorzitter, sectievoorzitter Koen Mestdagh, en de raadsheren Antoine Lievens, Bart Wylleman en Ilse Couwenberg, en in openbare rechtszitting van 8 februari 2021 uitgesproken door eerste voorzitter Beatrijs Deconinck, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Mike Van Beneden.

M. Van Beneden

I. Couwenberg

B. Wylleman

A. Lievens

K. Mestdagh

B. Deconinck

29185/W/04

VOORZIENING IN CASSATIE

Aan het Hof van Cassatie van België

geeft te kennen:

mevrouw V.B.,

eiseres tot cassatie,

vertegenwoordigd door de ondergetekende, Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, aan de Drie Koningenstraat 3, waar keuze van woonplaats wordt gedaan,

wat volgt.

De eiseres, voornoemd, verklaart hierbij zich in cassatie te voorzien tegen het hieronder nader omschreven arrest en cassatieberoep aan te tekenen tegen de hieronder nader aangewezen partij.

**I. BESTREDEN UITSPRAAK EN PARTIJ WAARTEGEN
CASSATIEBEROEP WORDT AANGETEKEND**

Dit cassatieberoep is gericht tegen het arrest dat op 26 december 2019 door de vierde kamer van het arbeidshof Antwerpen, afdeling Antwerpen, op tegenspraak werd gewezen in de zaak, ingeschreven op de algemene rol onder het nummer 2019/AA/156, van de eiseres, als appellante, tegen:

de RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING, met zetel te 1000 Brussel,
aan de Keizerslaan 7, en met ondernemingsnummer 0206.737.484,
toen geïntimeerde, thans verweerder in cassatie,

en tegen die verwerende partij.

Deze voorziening in cassatie is gesteund op de volgende twee middelen en de volgende conclusie.

II. FEITEN EN RETROACTA VAN DE PROCEDURE

1. De directeur van het werkloosheidsbureau te Antwerpen van de verweerder besliste op 23 januari 2017 om de eiseres van het recht op uitkeringen als tijdelijk werkloze wegens medisch overmacht uit te sluiten vanaf 30 januari 2017. Die beslissing werd gesteund op de artikelen 27, 60 en 142 van het Werkloosheidsbesluit en werd als volgt gemotiveerd:

“[De eiseres] werd op 22.12.2016 onderzocht door een erkende geneesheer van het werkloosheidsbureau van de [verweerder]. Uit het onderzoek is gebleken dat [de eiseres] definitief ongeschikt [is] voor de overeengekomen functie bij Aldi NV.

Indien de werknemer definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie is er sprake van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens overmacht (artikel 32 van de wet van 03.07.1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten). De werknemer kan eventueel recht hebben op uitkeringen als volledig werkloze, op voorwaarde dat de partijen een einde stellen aan de arbeidsovereenkomst (artikel 60 van het K.B. van 25.11.1991 houdende de werkloosheidsreglementering).”

2.1. De eiseres tekende bij verzoekschrift ontvangen ter griffie op 24 april 2017 tegen de voornoemde beslissing van de verweerder *verhaal* aan bij de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen. Zij vorderde de vernietiging van deze beslissing alsook de veroordeling van de verweerder tot betaling van de ingevolge deze vernietiging verschuldigde uitkeringen, vermeerderd met de moratoire en gerechtelijke interesten en de kosten.

De arbeidsrechtbank Antwerpen stelde bij *tussenvonnis* van 8 november 2017 dokter D.M. aan als deskundige met als opdracht na te gaan of de eiseres definitief ongeschikt was voor de overeengekomen functie van “medewerkster verkoop” bij de nv Aldi.

Op 9 april 2018 werd het definitief verslag van gerechtsdeskundige D.M. ontvangen op de griffie van de arbeidsrechtbank Antwerpen. De deskundige besprak de zaak hierin als volgt en kwam tot het volgende besluit:

“1. [De eiseres], geboren op 13 november 1981, deeltijds werkzaam als arbeidster bij Aldi, liep op 11 maart 2015, ten gevolge van een verkeersongeval een whiplash injury op.

Zij had pijnklachten, waarvoor talrijke behandelingen werden toegepast, maar er trad geen verbetering van de klachten op.

Een studie van het radiografisch dossier toonde aan dat zij, als gevolg van het ongeval, een discushernia op het niveau C5-C6 had opgelopen. De behandeling werd aangepast. Zij volgt nek- en rugschool. Zij neemt medicatie.

Zij heeft het werk bij Aldi niet hernomen. Er was geen aangepast werk. Zij wil herscholen naar een administratieve job. Zij werd ten laste van de mutualiteit genomen tot 15 januari 2018 en trajectbegeleiding werd voorzien.

2. Betrokkene werd, op weg naar de expertizezitting, opnieuw slachtoffer van een verkeersongeval waarbij zij toenemende neklast ondervond.

3. Het huidig klinisch onderzoek toont aan dat zij een stramheid van de cervicale wervelzuil vertoont.

Zij meldt klachten.

4. Rekening houdend met de thans beschikbare medische gegevens meent ondergetekende dat [de eiseres] niet in aanmerking komt voor zwaar fysiek werk. Zij mag en kan geen nek- en schouderbelastend werk meer verrichten. Rekening houdend met de aard van het werk dat betrokkene bij Aldi verrichtte, dient besloten te worden dat zij definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij NV Aldi.”

Bij vonnis van 14 november 2018 citeerden de eerste rechters de bovenvermelde bespreking en het voormelde besluit van de deskundige. De eerste rechters overwogen:

“Partijen hebben geen opmerkingen omtrent het deskundig verslag noch omtrent de kosten van het deskundig onderzoek.

De rechtbank sluit zich er dan ook bij aan”.

In het beschikkend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 vermeldden de eerste rechters:

“(…)

Verklaart de vordering van [de eiseres] gegrond zoals hierna bepaald.

Vernietigt dienvolgens de bestreden administratieve beslissing van [de verweerder] de dato 30 januari 2017.

Zegt voor recht dat [de eiseres] definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de NV Aldi, rekening houdend met de aard van het werk dat [de eiseres] bij de NV Aldi verrichtte.

Veroordeelt [de verweerder] tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen, te vermeerderen met de wettelijke intresten met toepassing van artikel 20 van de wet van 11 april 1995 tot uitvoering van het handvest van de sociaal verzekerde, en met de gerechtelijke intresten vanaf 24 april 2017 en dit tot op de dag van de volledige betaling.

(…)”

2.2. Bij brief van 13 december 2018, ontvangen ter griffie van de arbeidsrechtbank Antwerpen op 18 december 2018, meldde de raadsman van de verweerder het volgende:

“In het vonnis is er een materiële vergissing daar waar de Arbeidsrechtbank het verslag van de gerechtsdeskundige terecht volgt die stelt dat [de eiseres] definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster – verkoop bij NV Aldi, doch verkeerdelijk de administratieve beslissing van 23 januari 2017 vernietigt daar waar de administratieve beslissing betrokkene van het recht op uitkeringen als tijdelijke werkloze wegens medische overmacht uitsluit zodat de administratieve beslissing in het beschikkend gedeelte van het vonnis had moeten bevestigd worden.

Kan het nodige worden gedaan voor de verbetering van de materiële vergissing van het vonnis.”

De zaak werd op 29 januari 2019 “in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek” door de arbeidsrechtbank vastgesteld op de zitting van 13 februari 2019.

Bij *verbeterend vonnis* van 27 maart 2019 beslisten de eerste rechters als volgt:

“Ambtshalve recht doende.

Na erover beraadslaagd te hebben.

Zegt dat in het vonnis, uitgesproken op 14 november 2018 door deze rechtbank en kamer, het volgende verkeerdelijk werd vermeldt [sic]:

Verklaart de vordering van [de eiseres] gegrond zoals hierna bepaald.

Vernietigt dienvolgens de bestreden administratieve beslissing van [de verweerder] de dato 30 januari 2017.

Zegt voor recht dat [de eiseres] definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de NV Aldi, rekening houdend met de aard van het werk dat [de eiseres] bij de NV Aldi verrichtte.

Veroordeelt [de verweerder] tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen, te vermeerderen met de wettelijke intresten met toepassing van artikel 20 van de wet van 11 april 1995 tot uitvoering van het handvest van de sociaal verzekerde, en

met de gerechtelijke intresten vanaf 24 april 2017 en dit tot op de dag van de volledige betaling.

en dient verbeterd en gelezen te worden als de vordering ontvankelijk doch ongegrond te verklaren en de administratieve beslissing ter kennis gebracht op 23.01.2017 te bevestigen.

Voor recht te zeggen dat [de eiseres] definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de NV Aldi, rekening houdend met de aard van het werk dat [de eiseres] bij de NV Aldi verrichtte.

Zegt dat op de kant van het verbeterde vonnis melding zal gemaakt worden van de foutieve vermelding, geveld in de zaak AR nr. 17/1759/A, overeenkomstig art. 800 Ger. W..

Legt de kosten van het geding ten laste van de staat.”

2.3. De eiseres stelde bij verzoekschrift neergelegd ter griffie op 25 april 2019 tegen het voormelde verbeterend vonnis van 27 maart 2019 hoger beroep in bij het arbeidshof Antwerpen, afdeling Antwerpen. Dat hoger beroep strekte ertoe het vonnis van 27 maart 2019 te horen hervormen en, opnieuw recht sprekende, te horen zeggen voor recht dat de vordering van de verweerder tot verbetering van het vonnis van 14 november 2018 onontvankelijk minstens ongegrond dient te worden verklaard wegens schending van de artikelen 794, 796 en 797 van het Gerechtelijk Wetboek.

Bij conclusie van 25 juni 2019 vorderde de verweerder het hoger beroep van de eiseres ongegrond te horen verklaren en het verbeterend vonnis te horen bevestigen.

De vierde kamer van het arbeidshof Antwerpen, afdeling Antwerpen, verklaart bij arrest van 26 december 2019 het hoger beroep van de eiseres ontvankelijk maar ongegrond. Het arbeidshof bevestigt het verbeterend vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 27 maart 2019. Het legt de kosten van het hoger beroep in toepassing van artikel 1017, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek ten laste van de verweerder.

Tegen dat arrest voert de eiseres de volgende twee middelen tot cassatie aan.

iii. MIDDELEN

Eerste middel

MIDDEL

Geschonden wettelijke bepalingen

de artikelen 794, inzonderheid eerste lid, 796, inzonderheid eerste lid, 797, inzonderheid eerste lid, en, voor zoveel als nodig, 706 en 1034*bis* tot 1034*sexies* van het Gerechtelijk Wetboek

Aangevochten beslissing

In de bestreden beslissing verklaart het arbeidshof het hoger beroep van de eiseres tegen het verbeterend vonnis van 27 maart 2019 ongegrond (p. 8, tweede volledige alinea, en p. 8, eerste alinea van het beschikkend gedeelte, van het bestreden arrest). Het arbeidshof bevestigt dat verbeterend vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 27 maart 2019 (p. 8, tweede alinea van het beschikkend gedeelte van het bestreden arrest), waarin geoordeeld werd dat *de verkeerdelijke vermeldingen in het vonnis van 14 november 2018 betreffende de gegrondverklaring van de vordering van de eiseres, de vernietiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder "de dato 30 januari 2017", het definitief ongeschikt zijn van de eiseres voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi (rekening houdend met de aard van het werk dat de eiseres bij de nv Aldi verrichtte) en de veroordeling van de verweerder tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de wettelijke en de gerechtelijke interesten, dienen verbeterd en gelezen te worden als de vordering ontvankelijk maar ongegrond te verklaren, en de administratieve beslissing ter kennis gebracht op 23 januari 2017 te bevestigen en voor recht te zeggen dat de eiseres definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi (rekening houdend met de aard van het werk dat de eiseres bij*

de nv Aldi verrichtte). Het arbeidshof neemt die beslissing op grond van alle vaststellingen en motieven waarop zij steunt en die hier beschouwd worden integraal te zijn hernomen en in het bijzonder de volgende:

“Verder werpt [de eiseres] op dat artikel 796 van het Gerechtelijk Wetboek volgens dewelke de zaak aan de rechter wordt voorgelegd bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in artikel 1034bis tot 1034sexies dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706, is geschonden.

Uit het dossier van de rechtspleging van de arbeidsrechtbank blijkt dat de arbeidsrechtbank ambtshalve overgegaan is tot verbetering van het vonnis van 14 november 2018.

Er werd op 29 januari 2019 een kennisgeving van rechtsdag in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek verzonden.

Het loutere feit dat de [verweerder] bij schrijven van 13 december 2018 signaleerde dat er in het vonnis (van 24 oktober 2018) sprake was van een materiële vergissing en er gevraagd werd of er het nodige kon gedaan worden voor de verbetering van de materiële vergissing van het vonnis, sluit niet uit dat de rechter ambtshalve kan overgaan tot verbetering.”

(p. 6, derde volledige alinea t.e.m. vijfde volledige alinea, van het bestreden arrest).

Grieven

1.1. Eerste onderdeel

1.1.1. Artikel 794, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, het gerecht waarnaar de beslissing werd verwezen of de beslagrechter te allen tijde ambtshalve of op verzoek van een partij elke kennelijke rekenfout of verschrijving of andere kennelijke leemte dan het in artikel 794/1 bedoelde verzuim uitspraak te doen over een punt van de vordering, met inbegrip van een inbreuk op artikel 780, met uitsluiting van artikel 780, eerste lid, 3°, of op artikel 782 en met inbegrip van een louter formele miskennis

van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, kunnen verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen.

Krachtens artikel 796, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt de zaak, waaronder de vordering tot verbetering, aan de rechter voorgelegd bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van dat wetboek dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706 van dat wetboek. Een vordering tot verbetering op verzoek van een partij kan op grond van dat artikel 796 van dat wetboek niet aan de rechter worden voorgelegd bij gewone (aan hem gerichte) brief, aangezien die brief geen verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van dat wetboek uitmaakt (noch een gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706 van dat wetboek).

Artikel 797, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat uitlegging en verbetering ambtshalve kunnen geschieden.

Een verbetering geschiedt ambtshalve in de zin van de voornoemde artikelen 794, eerste lid, en 797, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek indien die verbetering geschiedt op eigen initiatief, d.i. uit eigen beweging, van de rechter zonder dat hij daartoe door de partijen is gevorderd en dus zonder dat één of beide partijen daartoe heeft/hebben verzocht. Indien een partij verzoekt (vraagt) een vonnis te verbeteren, is sprake van een vordering tot verbetering op verzoek van een partij, kan die partij de vordering tot verbetering op grond van artikel 796, eerste lid, van dat wetboek enkel aan de rechter voorleggen bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van dat wetboek (dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706 van dat wetboek) en kan geen sprake meer zijn van een verbetering die ambtshalve door de rechter geschiedt. Het door een partij aan de rechtbank gerichte verzoek tot verbetering van een vonnis, sluit aldus uit dat de rechter ambtshalve kan overgaan tot verbetering van dat vonnis.

1.1.2. Uit de vaststellingen van het arbeidshof in het bestreden arrest blijkt dat de (raadsman van de) verweerder bij brief van 13 december 2018, ontvangen ter griffie van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, op 18 december 2018, meldde dat er in het vonnis (van 24 oktober 2018, waarmee 14 november 2018 wordt bedoeld) sprake was van een materiële vergissing en er *gevraagd*

werd of er het nodige kon gedaan worden voor de verbetering van de materiële vergissing van het vonnis (p. 4, midden en p. 6, midden, van het bestreden arrest).

Ook in het verbeterend vonnis van 27 maart 2019 verwijst de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, naar de brief van de (raadsman van de) verweerder van 13 december 2018 “*in verbetering van het vonnis van 14/11/2018 (niet 24.10.2018)*” (p. 3, midden, van het verbeterend vonnis van 27 maart 2019) en stelt de arbeidsrechtbank uitdrukkelijk vast dat de verweerder een verbetering van het vonnis vraagt (p. 4, punt “2. Beoordeling”, eerste alinea, eerste zin, van het verbeterend vonnis van 27 maart 2019).

Gelet op de (uit de vaststellingen van het arbeidshof en van de arbeidsrechtbank blijkende) aan de arbeidsrechtbank gerichte brief van de (raadsman van de) verweerder van 13 december 2018 waarin de verweerder de arbeidsrechtbank verzocht (de materiële vergissing van) het vonnis van 14 november 2018 te verbeteren en de uitdrukkelijke vaststelling van de arbeidsrechtbank in haar verbeterend vonnis van 27 maart 2019 dat de verweerder een verbetering van het vonnis vraagt, is sprake van een vordering tot verbetering op verzoek van een partij (de verweerder),

- kon die partij (de verweerder) de vordering tot verbetering op grond van artikel 796, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek enkel aan de arbeidsrechtbank voorleggen bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van dat wetboek (dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706 van dat wetboek)
- en kon de arbeidsrechtbank in dat verbeterend vonnis van 27 maart 2019 niet meer ambtshalve, d.i. uit eigen beweging, overgaan tot verbetering van het vonnis van 14 november 2018.

De omstandigheid dat op 29 januari 2019, d.i. na de voornoemde brief van de verweerder van 13 december 2018 en dus na het aan de rechtbank gerichte verzoek van de verweerder tot verbetering van het vonnis, door de (griffie van de) arbeidsrechtbank een kennisgeving van rechtsdag “in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek” werd verzonden, verhindert niet dat sprake is van een vordering tot verbetering op verzoek van een partij (de verweerder) noch dat geen sprake meer kan zijn van een verbetering die ambtshalve door de rechter geschiedt.

In antwoord op het middel van de eiseres dat artikel 796 van het Gerechtelijk Wetboek volgens welke de zaak aan de rechter wordt voorgelegd bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in artikel 1034*bis* tot 1034*sexies* dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706, is geschonden,

- overweegt het arbeidshof in het bestreden arrest dat uit het dossier van de rechtspleging van de arbeidsrechtbank blijkt dat de arbeidsrechtbank ambtshalve overgegaan is tot verbetering van het vonnis van 14 november 2018,
- stelt het vast dat op 29 januari 2019 een kennisgeving van rechtsdag in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek werd verzonden,
- en overweegt het dat het loutere feit dat de verweerder bij “schrijven” van 13 december 2018 signaleerde dat er in het vonnis (van 24 oktober 2018) sprake was van een materiële vergissing en er gevraagd werd of er het nodige kon gedaan worden voor de verbetering van de materiële vergissing van het vonnis, niet uitsluit dat de rechter ambtshalve kan overgaan tot verbetering (p. 6, derde volledige t.e.m. vijfde volledige alinea, van het bestreden arrest).

Door

(1)uit zijn vaststelling dat op 29 januari 2019 een kennisgeving van rechtsdag “in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek” werd verzonden, af te leiden dat de arbeidsrechtbank ambtshalve overgegaan is tot verbetering van het vonnis van 14 november 2018,

(2)te overwegen dat het loutere feit dat de verweerder bij “schrijven” van 13 december 2018 signaleerde dat er in het vonnis (van 24 oktober 2018) sprake was van een materiële vergissing en er *gevraagd werd* of er het nodige kon gedaan worden voor de verbetering van de materiële vergissing van het vonnis, niet uitsluit dat de rechter ambtshalve kan overgaan tot verbetering, en

(3)op grond daarvan het middel van de eiseres dat artikel 796 van het Gerechtelijk Wetboek volgens welke de zaak aan de rechter wordt voorgelegd bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in artikel 1034*bis* tot 1034*sexies* dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706, is geschonden, te verwerpen,

schenkt het arbeidshof dan ook de voornoemde artikelen 794, eerste lid, 796, eerste lid en 797, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, waaruit volgt dat

- indien een partij vraagt (verzoekt) een vonnis te verbeteren, sprake is van een vordering tot verbetering op verzoek van een partij,
- die partij de vordering tot verbetering enkel aan de rechter kan voorleggen bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van het Gerechtelijk Wetboek (dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706 van dat wetboek) en dus niet bij gewone aan de rechtbank gerichte brief
- en geen sprake meer kan zijn van een verbetering die ambtshalve door de rechter geschiedt,

met andere woorden dat het door een partij aan de rechtbank gerichte verzoek tot verbetering van een vonnis, uitsluit dat de rechter ambtshalve kan overgaan tot verbetering van dat vonnis.

Aangezien

(1) uit de (uit de vaststellingen van het arbeidshof en van de arbeidsrechtbank blijken) aan de arbeidsrechtbank gerichte brief van de (raadsman van de) verweerder van 13 december 2018 waarin de verweerder de arbeidsrechtbank verzocht (de materiële vergissing van) het vonnis van 14 november 2018 te verbeteren en de uitdrukkelijke vaststelling van de arbeidsrechtbank in haar verbeterend vonnis van 27 maart 2019 dat de verweerder een verbetering van het vonnis vraagt, volgt dat sprake is van een vordering tot verbetering op verzoek van een partij (de verweerder), en

(2) die partij (de verweerder) de vordering tot verbetering op grond van artikel 796, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek enkel aan de arbeidsrechtbank kon voorleggen bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van dat wetboek (dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706 van dat wetboek) en dus niet bij gewone aan de rechtbank gerichte brief,

werd de zaak (de vordering tot verbetering) door de verweerder niet regelmatig bij de arbeidsrechtbank aanhangig gemaakt (en werd die vordering dus niet regelmatig ingesteld) bij gewone brief die geen verzoekschrift op tegenspraak uitmaakt en kon de arbeidsrechtbank, en dus ook het arbeidshof, niet zonder miskennis van het voornoemde artikel 796, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek overgaan tot verbetering van het vonnis van 14 november 2018.

Conclusie

Het arbeidshof verklaart niet wettig het hoger beroep van de eiseres tegen het verbeterend vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 27 maart 2019 ongegrond en bevestigt niet wettig dat verbeterend vonnis (schending van alle in de aanhef van het middel als geschonden aangewezen bepalingen).

1.2. Tweede onderdeel

1.2.1. Artikel 794, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, het gerecht waarnaar de beslissing werd verwezen of de beslagrechter te allen tijde *ambtshalve* of op verzoek van een partij elke kennelijke rekenfout of verschrijving of andere kennelijke leemte dan het in artikel 794/1 bedoelde verzuim uitspraak te doen over een punt van de vordering, met inbegrip van een inbreuk op artikel 780, met uitsluiting van artikel 780, eerste lid, 3°, of op artikel 782 en met inbegrip van een louter formele miskennis van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, kunnen verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen.

Artikel 797, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat uitlegging en verbetering *ambtshalve* kunnen geschieden.

De in dat artikel 797, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde mogelijkheid voor de rechter een vonnis *ambtshalve* te verbeteren, houdt enkel in dat de rechter *in het raam van een bij hem nog hangend geding en dus zolang hij zijn rechtsmacht nog niet volledig heeft uitgeput (en de zaak aldus nog bij hem aanhangig is)*, een verbetering van een vonnis kan doorvoeren zonder dat hij daartoe door de partijen is gevorderd (zij het dat hij ertoe is gehouden de partijen ter zake eerst te horen). De rechter kan dus op grond van dat eerste lid van dat artikel 797 slechts *ambtshalve* (d.i. zonder dat hij daartoe door de partijen is gevorderd) overgaan tot een verbetering wanneer het geding nog bij hem aanhangig is en hij zijn rechtsmacht nog niet volledig over alle geschilpunten heeft uitgeput. De in dat eerste lid van dat artikel 797 bepaalde mogelijkheid voor de rechter een vonnis

ambtshalve te verbeteren, houdt dus niet in dat de rechter, nadat hij een einduitspraak heeft gewezen waarbij hij zijn rechtsmacht over alle geschilpunten volledig heeft uitgeput en de zaak dus niet meer bij hem aanhangig is, zelf de zaak opnieuw bij hem aanhangig kan maken (door kennisgeving aan de partijen van een rechtsdag waarop de zaak is vastgesteld) om over te gaan tot een verbetering van zijn vonnis.

1.2.2. In antwoord op het middel van de eiseres dat artikel 796 van het Gerechtelijk Wetboek volgens welke de zaak aan de rechter wordt voorgelegd bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in artikel 1034*bis* tot 1034*sexies* dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706, is geschonden,

- overweegt het arbeidshof dat uit het dossier van de rechtspleging van de arbeidsrechtbank blijkt dat de arbeidsrechtbank ambtshalve overgegaan is tot verbetering van het vonnis van 14 november 2018,

- stelt het vast dat op 29 januari 2019 een kennisgeving van rechtsdag in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek werd verzonden,

- en overweegt het dat het loutere feit dat de verweerder bij “schrijven” van 13 december 2018 signaleerde dat er in het vonnis (van 24 oktober 2018) sprake was van een materiële vergissing en er gevraagd werd of er het nodige kon gedaan worden voor de verbetering van de materiële vergissing van het vonnis, niet uitsluit dat de rechter ambtshalve kan overgaan tot verbetering (p. 6, derde volledige t.e.m. vijfde volledige alinea, van het bestreden arrest).

Blijkens die vaststellingen en overwegingen gaat het arbeidshof ervan uit dat de arbeidsrechtbank ambtshalve kon overgaan tot verbetering van haar vonnis van 14 november 2018 na op 29 januari 2019 een kennisgeving van rechtsdag “in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek” te hebben verzonden.

Uit de stukken van de rechtspleging waarop uw Hof vermag acht te slaan en de vaststellingen van het arbeidshof in het bestreden arrest (zie p. 4, bovenaan t.e.m. midden, van het bestreden arrest), blijkt dat de arbeidsrechtbank in haar vonnis van 14 november 2018

- besliste de vordering van de eiseres, die ertoe strekte de vernietiging te verkrijgen van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder van 23 januari 2017 en de veroordeling van de verweerder tot betaling van de uit die vernietiging voortvloeiende achterstallige werkloosheidsuitkeringen vermeerderd met de interesten te horen uitspreken, gegrond te verklaren “zoals hierna bepaald”,

de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017” dienvolgens te vernietigen, voor recht te zeggen dat de eiseres definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi, rekening houdend met de aard van het werk dat de eiseres bij de nv Aldi verrichtte, de verweerder te veroordelen tot betaling van de uit deze vernietiging voortvloeiende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de wettelijke en gerechtelijke interesten, de kosten van het geding ten laste te leggen van de verweerder en de verweerder bijgevolg te veroordelen tot betaling van die kosten (zie p. 4, midden t.e.m. p. 5, bovenaan, van het vonnis van de arbeidsrechtbank van 14 november 2018),

- en aldus haar rechtsmacht over alle geschilpunten volledig heeft uitgeput, zodat de zaak niet meer bij haar aanhangig was na dat vonnis van 14 november 2018.

Door ervan uit te gaan dat de arbeidsrechtbank ambtshalve kon overgaan tot verbetering van haar vonnis van 14 november 2018, waarbij zij haar rechtsmacht over alle geschilpunten volledig had uitgeput, na op 29 januari 2019 een kennisgeving van rechtsdag “in toepassing van artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek” te hebben verzonden, en dus nadat die arbeidsrechtbank haar rechtsmacht volledig had uitgeput en de zaak dus niet meer bij haar aanhangig was, schendt het arbeidshof de artikelen 794, eerste lid, en 797, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, die de rechter enkel in het raam van een nog bij hem hangend geding en dus zolang hij zijn rechtsmacht nog niet volledig heeft uitgeput (en de zaak aldus nog bij hem aanhangig is), toelaten een verbetering ambtshalve door te voeren zonder dat hij daartoe door de partijen is gevorderd en de rechter dus niet toelaten, nadat hij een einduitspraak heeft gewezen waarbij hij zijn rechtsmacht over alle geschilpunten volledig heeft uitgeput en de zaak dus niet meer bij hem aanhangig is, zelf de zaak opnieuw bij hem aanhangig te maken (door kennisgeving aan de partijen van een rechtsdag waarop de zaak is vastgesteld) om over te gaan tot een verbetering.

Conclusie

Het arbeidshof verklaart niet wettig het hoger beroep van de eiseres tegen het verbeterend vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 27 maart 2019 ongegrond en bevestigt niet wettig dat verbeterend vonnis (schending van de artikelen 794, inzonderheid eerste lid en 797, inzonderheid eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

TOELICHTING

1. Met betrekking tot het eerste onderdeel

1.1. Een verbetering geschiedt ambtshalve in de zin van de artikelen 794, eerste lid, en 797, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek indien die verbetering geschiedt op eigen initiatief, d.i. uit eigen beweging, van de rechter zonder dat hij daartoe door de partijen is gevorderd en dus zonder dat één of beide partijen daartoe heeft/hebben verzocht (zie ook Cass. 17 november 2011, *RABG* 2012, 371: “*de sanctie van het ambtshalve weren van een conclusie uit het debat (krachtens artikel 747, § 2, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek) betekent dat de rechter de beslissing kan nemen zonder dat hij daartoe door de partijen is gevorderd, maar stelt hem niet vrij partijen ter zake te horen*”). Indien een partij verzoekt (vraagt) een vonnis te verbeteren, is sprake van een vordering tot verbetering op verzoek van een partij, kan die partij de vordering tot verbetering op grond van artikel 796, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek enkel aan de rechter voorleggen bij verzoekschrift op tegenspraak als bedoeld in de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van dat wetboek (dan wel bij gezamenlijk verzoekschrift overeenkomstig artikel 706 van dat wetboek) en kan geen sprake meer zijn van een verbetering die ambtshalve door de rechter geschiedt. Het door een partij aan de rechtbank gerichte verzoek tot verbetering van een vonnis, sluit aldus uit dat de rechter ambtshalve kan overgaan tot verbetering van dat vonnis.

1.2. Aangezien de verweerder bij brief van 13 december 2018 de arbeidsrechtbank verzocht haar vonnis van 14 november 2018 te verbeteren, is sprake van een vordering tot verbetering op verzoek van de verweerder en kan aldus geen sprake meer zijn van een verbetering die ambtshalve door de arbeidsrechtbank geschiedt. De verweerder maakte zijn vordering tot verbetering niet regelmatig bij de arbeidsrechtbank aanhangig bij gewone aan haar gerichte brief, aangezien die brief geen verzoekschrift op tegenspraak (noch een gezamenlijk verzoekschrift vrijwillige verschijning) uitmaakt.

2. Met betrekking tot het tweede onderdeel

2.1. In het tweede onderdeel van het middel wordt de precieze draagwijdte van de mogelijkheid voor de rechter tot “ambtshalve” verbetering aan de orde gesteld. In de rechtsleer wordt verdedigd dat de omstandigheid dat artikel 797 van het Gerechtelijk Wetboek de rechter toelaat ambtshalve te verbeteren, nog niet betekent dat hij, nadat hij een einduitspraak heeft gewezen waarbij hij zijn rechtsmacht over alle geschilpunten volledig heeft uitgeput en de zaak dus niet meer bij hem aanhangig is, zichzelf opnieuw kan adiëren om de in zijn uitspraak voorkomende materiële verschijvingen of vergissingen te verbeteren.

“Ambtshalve” betekent hooguit dat de rechter – *in het raam van een bij hem hangend geding* - een verbetering kan doorvoeren zonder dat hij daartoe door de partijen is gevorderd (, zij het dat hij ertoe is gehouden de partijen ter zake eerst te horen) (zie C. VAN SEVEREN, “Commentaar bij artikel 797 Ger.W.”, in X, *Artikelsgewijze Commentaar Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Kluwer, losbl., “Ger. W. ART. 797 – 3”).

2.2. Aangezien de arbeidsrechtbank in haar vonnis van 14 november 2018 haar rechtsmacht over alle geschilpunten volledig had uitgeput en de zaak aldus na dat vonnis niet meer bij haar aanhangig was, kon zij niet meer ambtshalve overgaan tot verbetering van dat vonnis door de zaak zelf opnieuw bij haar aanhangig te maken (door kennisgeving van een rechtsdag waarop de zaak werd vastgesteld).

Tweede middel

MIDDEL

Geschonden wettelijke bepalingen

- de artikelen 23, 24, 25, 26 en 794, inzonderheid eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek
- de artikelen 1319, 1320 en 1322, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek

Aangevochten beslissing

In de bestreden beslissing verklaart het arbeidshof het hoger beroep van de eiseres tegen het verbeterend vonnis van 27 maart 2019 ongegrond (p. 8, tweede volledige alinea, en p. 8, eerste alinea van het beschikkend gedeelte, van het bestreden arrest). Het arbeidshof bevestigt dat verbeterend vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 27 maart 2019 (p. 8, tweede alinea van het beschikkend gedeelte van het bestreden arrest), waarin geoordeeld werd dat *de verkeerdelijke vermeldingen in het vonnis van 14 november 2018 betreffende de gegroundverklaring van de vordering van de eiseres, de vernietiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder "de dato 30 januari 2017", het definitief ongeschikt zijn van de eiseres voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi (rekening houdend met de aard van het werk dat de eiseres bij de nv Aldi verrichtte) en de veroordeling van de verweerder tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de wettelijke en de gerechtelijke interesten, dienen verbeterd en gelezen te worden als de vordering ontvankelijk maar ongegrond te verklaren, en de administratieve beslissing ter kennis gebracht op 23 januari 2017 te bevestigen en voor recht te zeggen dat de eiseres definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi (rekening houdend met de aard van het werk dat de eiseres bij de nv Aldi verrichtte)*. Het arbeidshof neemt die beslissing op grond van alle vaststellingen en motieven waarop zij steunt en die hier beschouwd worden integraal te zijn hernomen en in het bijzonder de volgende:

"4.2 Artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek

[De eiseres] *meent dat de arbeidsrechtbank de bepalingen van artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek niet heeft toegepast daar de rechten van partijen in het verbeterde vonnis zijn gewijzigd in vergelijking met het vonnis van 14 november 2018.*

Artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt het volgende:

“Het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, het gerecht waarnaar de beslissing werd verwezen of de beslagrechter kunnen te allen tijde ambts-halve of op verzoek van een partij elke kennelijke rekenfout of verschrijving of andere kennelijke leemte dan het in artikel 794/1 bedoelde verzuim uitspraak te doen over een punt van de vordering, met inbegrip van een inbreuk op artikel 780, met uitsluiting van artikel 780, eerste lid, 3°, of op artikel 782 en met inbegrip van een louter formele miskenning van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen.

De verbetering vindt steun in de wet, het dossier van de rechtspleging of de stavingsstukken die werden voorgelegd aan de rechter die de te verbeteren beslissing heeft uitgesproken.”

Een tegenstrijdigheid hetzij tussen het motiverend en het beschikkend gedeelte van een beslissing, hetzij tussen beschikkende gedeelten betreffende de onderscheiden vorderingen onderling, kan aanleiding geven tot verbetering wanneer uit de context van de beslissing duidelijk blijkt dat die tegenstrijdigheid op een klaarblijkelijke verschrijving berust.

Het arbeidshof stelt vast dat:

- *de bestreden administratieve beslissing van de [verweerder] van 23 januari 2017, waarbij [de eiseres] van het recht op uitkeringen als tijdelijk werkloze wegens medische overmacht werd uitgesloten vanaf 30 januari 2017, als volgt gemotiveerd werd: “Uit het onderzoek is gebleken dat u definitief ongeschikt bent voor de overeengekomen functie bij Aldi NV.”*

- *de door de arbeidsrechtbank aangestelde deskundige adviseerde: “Rekening houdend met de aard van het werk dat betrokkene bij Aldi verrichtte, dient besloten te worden dat zij definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij NV Aldi.”*

- *[de eiseres] op het voorverslag van de deskundige geen opmerkingen gemaakt heeft en geen conclusies neergelegd heeft na de neerlegging van het deskundigenverslag*

- *de arbeidsrechtbank in het motiverend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 het deskundigenverslag citeerde en zich bij het deskundigenverslag heeft aangesloten*

- de arbeidsrechtbank in het beschikkend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 zowel de motivering van de bestreden administratieve beslissing van de [verweerder] alsook het besluit van de deskundige bevestigt, nl. “Zegt voor recht dat [de eiseres] definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de NV Aldi”.

Het ligt voor de hand dat de eerste rechters tot uiting wilden brengen dat [de eiseres] definitief ongeschikt was voor de overeengekomen functie bij Aldi NV, welke beslissing ten grondslag lag van de bestreden administratieve beslissing van 23 januari 2017 van de [verweerder] en overeenstemde met het advies van de door de arbeidsrechtbank aangestelde deskundige waarop [de eiseres] geen opmerkingen heeft geformuleerd.

Hieruit blijkt duidelijk dat de eerste rechters de beslissing van de [verweerder] hebben willen bevestigen doch dat door een vergissing, die voortvloeide uit een gebrek aan aandacht of verstrooidheid, in het beschikkend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 geoordeeld werd dat de vordering van [de eiseres] gegrond was ‘zoals hierna bepaald’ en de beslissing van de [verweerder] van ‘30’ januari 2017 diende vernietigd te worden.

Het verbod om de in de beslissing bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen moet worden geïnterpreteerd in de zin dat de rechter naar aanleiding van de verbetering van zijn beslissing niet mag raken aan hetgeen hij daarin ten gronde werkelijk heeft beslist. Het herstel van een materiële verschrijving schendt dit verbod niet, aangezien de rechter hierdoor niets meer doet dan bevestigen wat hij werkelijk heeft beslist, c.q. heeft willen beslissen. De verbetering kan m.a.w. niet raken aan de grond van de beslissing, maar kan wel de vorm, i.e. de bewoordingen ervan, wijzigen voor zover die niet in overeenstemming zijn met hetgeen de rechter werkelijk voor ogen had. (cf. C. VAN SEVEREN, *Comm.Ger.*, losbl., art. 794, p. 26)

Ten overvloede merkt het arbeidshof dat de door de eerste rechters in het beschikkend gedeelte vermelde vernietiging betrekking heeft op een administratieve beslissing van ‘30’ januari 2017 (terwijl de bestreden administratieve beslissing dateert van 23 januari 2017) en [de eiseres] niet om de verbetering van de datum van de beslissing verzocht heeft. Aangezien de

administratieve beslissing van 23 januari 2017 niet vernietigd werd, werden de rechten van [de eiseres] dan ook niet gewijzigd.

Het hoger beroep tegen het verbeterend vonnis van 27 maart 2019 is bijgevolg ongegrond.”

(p. 6, punt “4.2 Artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek” t.e.m. p. 8, tweede volledige alinea, van het bestreden arrest)

Grievens

1.1. Artikel 794, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, het gerecht waarnaar de beslissing werd verwezen of de beslagrechter te allen tijde ambtshalve of op verzoek van een partij elke kennelijke rekenfout of verschrijving of andere kennelijke leemte dan het in artikel 794/1 bedoelde verzuim uitspraak te doen over een punt van de vordering, met inbegrip van een inbreuk op artikel 780, met uitsluiting van artikel 780, eerste lid, 3°, of op artikel 782 en met inbegrip van een louter formele miskennis van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, kunnen verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen. Het tweede lid van dat artikel 794 bepaalt dat de verbetering steun vindt in de wet, het dossier van de rechtspleging of de stavingsstukken die werden voorgelegd aan de rechter die de te verbeteren beslissing heeft uitgesproken.

1.2. Krachtens artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek strekt het gezag van het rechterlijk gewijsde zich niet verder uit dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt.

Artikel 24 van dat wetboek bepaalt dat iedere eindbeslissing gezag van gewijsde heeft vanaf de uitspraak.

Artikel 25 van dat wetboek bepaalt dat het gezag van het rechterlijk gewijsde verhindert dat de vordering opnieuw wordt ingesteld.

Krachtens artikel 26 van dat wetboek blijft het gezag van het rechterlijk gewijsde bestaan zolang de beslissing niet ongedaan is gemaakt.

1.3. Krachtens het voornoemde artikel 794, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek kan de rechter weliswaar de kennelijke verschrijvingen of rekenfouten die in een door hem gewezen beslissing voorkomen, verbeteren, maar mag hij dat alleen doen als hij de in die

beslissing vastgelegde rechten niet uitbreidt, inperkt of wijzigt en als hij wat werkelijk is beslist, niet wijzigt of aanvult. Aan die in de verbeterde beslissing vastgelegde rechten en aan wat de rechter in die beslissing werkelijk heeft beslist, komt krachtens de vornoemde artikelen 23 tot 26 van het Gerechtelijk Wetboek gezag van gewijsde toe.

Het verbod om bij een verbetering van een vonnis wat werkelijk daarin is beslist te wijzigen en aan te vullen en het verbod om de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen, gelden ook indien wat daarin werkelijk is beslist of indien die daarin bevestigde rechten onwettig of onlogisch zouden zijn.

Een tegenstrijdigheid hetzij tussen het motiverend en het beschikkend gedeelte van een beslissing, hetzij tussen beschikkende gedeelten onderling, kan enkel aanleiding geven tot verbetering wanneer uit de context van de beslissing duidelijk, dit is zonder de minste twijfel, blijkt dat die tegenstrijdigheid op een klaarblijkelijke verschrijving berust.

De kennelijke (klaarblijkelijke) verschrijving, die de rechter op grond van artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek mag verbeteren, is een loutere schrijffout, namelijk een onachtzaamheid, die de wettigheid of regelmatigheid van de beslissing niet aantast en waarvan de rechtzetting (verbetering) de in de verbeterde beslissing vastgelegde rechten ongewijzigd laat.

Uw Hof kan nagaan of de rechter bij zijn beoordeling of een vermelding in een beslissing een verschrijving is die hij mag verbeteren, uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of die onverenigbaar zijn met het wetsbegrip verschrijving.

1.4. Krachtens de artikelen 1319, 1320 en 1322, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek mag de rechter die zijn beslissing steunt op een bepaalde akte, de bewijskracht van die akte niet miskennen. De rechter die zijn beslissing steunt op een bepaalde akte, miskent de bewijskracht van die akte indien hij beslist dat die akte iets inhoudt dat ze niet bevat of iets niet inhoudt dat er wel in voorkomt. De rechter die zijn beslissing steunt op (de uitlegging van) een vonnis, miskent de bewijskracht van de akte houdende vaststelling van dat vonnis indien hij beslist dat dat vonnis iets beslist dat het niet (werkelijk) beslist of iets niet beslist dat het wel (werkelijk) beslist.

2. Uit de vaststellingen van het arbeidshof in het bestreden arrest (zie p. 2, onderaan t.e.m. p. 4, midden, van het bestreden arrest) blijkt dat

- de directeur van het werkloosheidsbureau te Antwerpen van de verweerder op 23 januari 2017 besliste de eiseres van het recht op uitkeringen als tijdelijk werkloze wegens medische overmacht uit te sluiten vanaf 30 januari 2017;
- de directeur zijn beslissing, op grond van de artikelen 27, 60 en 142 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, als volgt motiveerde:

“[De eiseres] werd op 22.12.2016 onderzocht door een erkende geneesheer van het werkloosheidsbureau van de [verweerder]. Uit het onderzoek is gebleken dat [de eiseres] definitief ongeschikt [is] voor de overeengekomen functie bij Aldi NV.

Indien de werknemer definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie is er sprake van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens overmacht (artikel 32 van de wet van 03.07.1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten). De werknemer kan eventueel recht hebben op uitkeringen als volledig werkloze, op voorwaarde dat de partijen een einde stellen aan de arbeidsovereenkomst (artikel 60 van het K.B. van 25.11.1991 houdende de werkloosheidsreglementering).”

- de directeur zijn beslissing van 23 januari 2017 aldus niet enkel steunde op de motivering dat uit het onderzoek van de eiseres op 22 december 2016 door een erkende geneesheer van het werkloosheidsbureau van de verweerder, is gebleken dat zij definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie bij de nv Aldi, maar ook op de motivering dat indien de werknemer definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie sprake is van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens overmacht (artikel 32 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten) en dat de werknemer eventueel recht kan hebben op uitkeringen als volledig werkloze, op voorwaarde dat de partijen een einde stellen aan de arbeidsovereenkomst (artikel 60 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering), en aldus zowel het eerstgenoemde als het tweede genoemde motief ten grondslag lagen aan de administratieve beslissing van de verweerder van 23 januari 2017;
- de eiseres zich hiermee niet akkoord kon verklaren en bij verzoekschrift ontvangen ter griffie van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen, op 24 april 2017, tegen de voornoemde administratieve beslissing van de verweerder van 23 januari 2017 beroep aantekende; zij de vernietiging van deze beslissing van 23 januari 2017 alsook de veroordeling van de verweerder tot betaling van de ingevolge deze vernietiging verschuldigde uitkeringen, vermeerderd met de moratoire en gerechtelijke interesten en de kosten, vorderde;
- de arbeidsrechtbank Antwerpen bij vonnis van 8 november 2017 dokter C. D.M. aanstelde als deskundige met als opdracht na te gaan of de eiseres definitief ongeschikt was voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi;

- op 9 april 2018 het definitief verslag van deskundige D.M. werd ontvangen ter griffie van de arbeidsrechtbank Antwerpen, waarin

- de deskundige de zaak als volgt besprak:

“1. [De eiseres], geboren op 13 november 1981, deeltijds werkzaam als arbeidster bij Aldi, liep op 11 maart 2015, ten gevolge van een verkeersongeval een whiplash injury op.

Zij had pijnklachten, waarvoor talrijke behandelingen werden toegepast, maar er trad geen verbetering van de klachten op.

Een studie van het radiografisch dossier toonde aan dat zij, als gevolg van het ongeval, een discushernia op het niveau C5-C6 had opgelopen. De behandeling werd aangepast. Zij volgt nek- en rugschool. Zij neemt medicatie.

Zij heeft het werk bij Aldi niet hernomen. Er was geen aangepast werk. Zij wil herscholen naar een administratieve job. Zij werd ten laste van de mutualiteit genomen tot 15 januari 2018 en trajectbegeleiding werd voorzien.

2. Betrokkene werd, op weg naar de expertisезitting, opnieuw slachtoffer van een verkeersongeval waarbij zij toenemende neklast ondervond.

3. Het huidig klinisch onderzoek toont aan dat zij een stramheid van de cervicale wervelzuil vertoont.

Zij meldt klachten.”

- en de deskundige tot het volgende besluit kwam:

“4. Rekening houdend met de thans beschikbare medische gegevens meent ondergetekende dat [de eiseres] niet in aanmerking komt voor zwaar fysiek werk. Zij mag en kan geen nek- en schouderbelastend werk meer verrichten. Rekening houdend met de aard van het werk dat betrokkene bij Aldi verrichtte, dient besloten te worden dat zij definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij NV Aldi.”

- de eerste rechters bij vonnis van 14 november 2018 de bovenvermelde bespreking en het voormelde besluit van de deskundige citeerden en vervolgens overwogen:

“Partijen hebben geen opmerkingen omtrent het deskundig verslag noch omtrent de kosten van het deskundig onderzoek.

De rechtbank sluit zich er dan ook bij aan.”

het beschikkend gedeelte van dit vonnis van 14 november 2018 als volgt luidde:

“(…)

Verklaart de vordering van [de eiseres] gegrond zoals hierna bepaald.

Vernietigt dienvolgens de bestreden administratieve beslissing van [de verweerder] de dato 30 januari 2017.

Zegt voor recht dat [de eiseres] definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de NV Aldi, rekening houdend met de aard van het werk dat [de eiseres] bij de NV Aldi verrichtte.

Veroordeelt [de verweerder] tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen, te vermeerderen met de wettelijke intresten met toepassing van artikel 20 van de wet van 11 april 1995 tot uitvoering van het handvest van de sociaal verzekerde, en met de gerechtelijke intresten vanaf 24 april 2017 en dit tot op de dag van de volledige betaling.

(...)”

Uit het voormelde beschikkend gedeelte van het (verbeterde) vonnis van 14 november 2018 blijkt aldus duidelijk dat de arbeidsrechtbank in dat vonnis werkelijk heeft beslist (en willen beslissen) en heeft bevestigd (en willen bevestigen)

- de vordering van de eiseres gegrond te verklaren (zoals hierna bepaald),
- dienvolgens de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017” te vernietigen, waarmee, zoals ook blijkt uit het eerdere vonnis van diezelfde arbeidsrechtbank van 8 november 2017 waarin wordt vastgesteld dat de eiseres beroep aantekende tegen de administratieve beslissing van 23 januari 2017 (p. 2, voorlaatste alinea, van dat vonnis van 8 november 2017), bedoeld wordt de door de eiseres bestreden administratieve beslissing van de verweerder van 23 januari 2017,
- en de verweerder te veroordelen tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de wettelijke en gerechtelijke interesten. De uit dat beschikkend gedeelte blijvende beslissingen van de arbeidsrechtbank de vordering van de eiseres gegrond te verklaren, de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017”, waarmee 23 januari 2017 bedoeld wordt, dienvolgens te vernietigen, en de verweerder te veroordelen tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de wettelijke en gerechtelijke interesten, zijn dus helemaal niet aangetast door een klaarblijkelijke (kennelijke) materiële verschrijving of vergissing.

Het arbeidshof stelt in het bestreden arrest vast dat

- de bestreden administratieve beslissing van de verweerder van 23 januari 2017, waarbij de eiseres van het recht op uitkeringen als tijdelijk werkloze wegens medische overmacht werd uitgesloten vanaf 30 januari 2017, gemotiveerd werd met het motief dat uit het onderzoek is gebleken dat de eiseres definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie bij de nv Aldi,

- de door de arbeidsrechtbank aangestelde deskundige adviseerde dat, rekening houdend met de aard van het werk dat de eiseres bij Aldi verrichtte, dient besloten te worden dat zij definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi,
- de eiseres op het voorverslag van de deskundige geen opmerkingen gemaakt heeft en geen conclusies neergelegd heeft na de neerlegging van het deskundigenverslag,
- de arbeidsrechtbank in het motiverend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 het deskundigenverslag citeerde en zich bij het deskundigenverslag heeft aangesloten,
- de arbeidsrechtbank in het beschikkend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 zowel de motivering van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder alsook het besluit van de deskundige bevestigt, in die zin dat zij voor recht zegt dat de eiseres definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie van medewerkster verkoop bij de nv Aldi (p. 7, derde alinea, van het bestreden arrest).

Het arbeidshof overweegt vervolgens

- dat het voor de hand ligt dat de eerste rechters tot uiting wilden brengen dat de eiseres definitief ongeschikt was voor de overeengekomen functie bij de nv Aldi, welke beslissing ten grondslag lag van de bestreden administratieve beslissing van 23 januari 2017 van de verweerder en overeenstemde met het advies van de door de arbeidsrechtbank aangestelde deskundige waarop de eiseres geen opmerkingen heeft geformuleerd (p. 7, vierde alinea, van het bestreden arrest);
- dat hieruit duidelijk blijkt dat de eerste rechters de beslissing van de verweerder hebben willen bevestigen maar dat door een vergissing, die voortvloeide uit een gebrek aan aandacht of verstrooidheid, in het beschikkend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 geoordeeld werd dat de vordering van de eiseres gegrond was 'zoals hierna bepaald' en de beslissing van de verweerder van '30' januari 2017 diende vernietigd te worden (p. 7, voorlaatste alinea, van het bestreden arrest);
- dat de door de eerste rechters in het beschikkend gedeelte vermelde vernietiging betrekking heeft op een administratieve beslissing van '30' januari 2017 (terwijl de bestreden administratieve beslissing "dateert" van 23 januari 2017) en de eiseres niet om de verbetering van de datum van de beslissing verzocht heeft,
- en dat, aangezien de administratieve beslissing van 23 januari 2017 niet vernietigd werd, de rechten van de eiseres dan ook niet werden gewijzigd (p. 8, eerste volledige alinea, van het bestreden arrest).

3. Aangezien

- (1)zoals blijkt uit wat voorafgaat, de directeur van het werkloosheidsbureau te Antwerpen van de verweerder zijn (door de eiseres bestreden) administratieve beslissing van 23 januari 2017 niet enkel steunde op de motivering dat uit het onderzoek van de eiseres op 22 december 2016 door een erkende geneesheer van het werkloosheidsbureau van de verweerder, is gebleken dat zij definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie bij de nv Aldi, maar ook op de motivering dat indien de werknemer definitief ongeschikt is voor de overeengekomen functie sprake is van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens overmacht (artikel 32 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten) en dat de werknemer eventueel recht kan hebben op uitkeringen als volledig werkloze, op voorwaarde dat de partijen een einde stellen aan de arbeidsovereenkomst (artikel 60 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering), en aldus zowel het eerstgenoemde motief als het tweede genoemde motief (en dus niet enkel dat eerstgenoemde motief aangaande de definitieve ongeschiktheid voor de overeengekomen functie op zich) ten grondslag lagen aan de administratieve beslissing van de verweerder van 23 januari 2017, en aldus uit de enkele bevestiging van dat eerstgenoemde aan die beslissing van de verweerder ten grondslag liggende motief in het beschikkend gedeelte van het vonnis van 14 november 2018 (zijnde de slechts gedeeltelijke bevestiging van de motivering die aan die beslissing van de verweerder ten grondslag lag), niet kan afgeleid worden dat de eerste rechters in dat vonnis die beslissing van de verweerder hebben willen bevestigen,
- (2)uit het beschikkend gedeelte van het (verbeterde) vonnis van 14 november 2018 duidelijk blijkt dat de arbeidsrechtbank in dat vonnis werkelijk heeft beslist (en willen beslissen) en heeft bevestigd (en willen bevestigen) de vordering van de eiseres gegrond te verklaren, de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017”, waarmee, zoals ook blijkt uit het vonnis van diezelfde arbeidsrechtbank van 8 november 2017 waarin wordt vastgesteld dat de eiseres beroep aantekende tegen de administratieve beslissing van 23 januari 2017 (p. 2, voorlaatste alinea, van dat vonnis van 8 november 2017), bedoeld wordt de door de eiseres bestreden administratieve beslissing van de verweerder van 23 januari 2017, dienvolgens te vernietigen (en dus niet te bevestigen), en de verweerder te veroordelen tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de wettelijke en gerechtelijke interesten, en die uit dat beschikkend gedeelte blijkende beslissingen van de arbeidsrechtbank de vordering van de eiseres gegrond te verklaren, de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017”, waarmee 23 januari 2017 bedoeld wordt, dienvolgens te vernietigen, en de verweerder te veroordelen tot

betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de interesten, dus helemaal niet aangetaast zijn door een klaarblijkelijke (kennelijke) materiële verschrijving of vergissing, en

- (3) die in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 vastgelegde rechten (van de eiseres) (en wat daarin werkelijk werd beslist) aldus worden ingeperkt en gewijzigd door de in dat vonnis van 14 november 2018 vastgelegde (besliste) grondverklaring van de vordering van de eiseres te “verbeteren” (wijzigen) in een ongegrondverklaring ervan, door de in dat vonnis van 14 november 2018 vastgelegde (besliste) vernietiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder (van 23 januari 2017) te “verbeteren” (wijzigen) in een bevestiging ervan en door het in dat vonnis van 14 november 2018 vastgelegde (bevestigde) recht van de eiseres op achterstallige werkloosheidsuitkeringen (te vermeerderen met de interesten) aan haar te ontnemen,

kan het arbeidshof niet zonder schending van het wetsbegrip “verschrijving” (of vergissing) en van artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek op zijn hierboven vermelde vaststellingen en overwegingen het hoger beroep tegen het verbeterend vonnis van 27 maart 2019 ongegrond verklaren en dat verbeterend vonnis bevestigen, waarin werd geoordeeld dat de verkeerdelijke vermeldingen in het vonnis van 14 november 2018 betreffende de grondverklaring van de vordering van de eiseres, de vernietiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017” en de veroordeling van de verweerder tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de interesten, dienen verbeterd en gelezen te worden als de vordering ontvankelijk maar ongegrond te verklaren en de administratieve beslissing ter kennis gebracht op 23 januari 2017 te bevestigen.

Door te beslissen dat

- (1) de eerste rechters in het vonnis van 14 november 2018 de beslissing van de verweerder hebben willen bevestigen (maar dat door een vergissing, die voortvloeide uit een gebrek aan aandacht of verstrooidheid, in het beschikkend gedeelte van dat vonnis van 14 november 2018 geoordeeld werd dat de vordering van de eiseres gegrond was ‘zoals hierna bepaald’ en de beslissing van de verweerder van ‘30’ januari 2017 diende vernietigd te worden) en dat de door de eerste rechters in het beschikkend gedeelte van dat vonnis van 14 november 2018 vermelde vernietiging betrekking heeft op een administratieve beslissing van ‘30’ januari 2017 (terwijl de bestreden administratieve beslissing “dateert” van 23 januari 2017) en die administratieve beslissing van 23 januari 2017 niet vernietigd werd, en dat

(2) het hoger beroep tegen het verbeterend vonnis van 27 maart 2019 bijgevolg ongegrond is en dat verbeterend vonnis, waarin geoordeeld werd dat de verkeerdelijke vermeldingen in het vonnis van 14 november 2018 betreffende de gegrondverklaring van de vordering van de eiseres, de vernietiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017” en de veroordeling van de verweerder tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de interesten, dienen verbeterd en gelezen te worden als de vordering ontvankelijk maar ongegrond te verklaren en de administratieve beslissing ter kennis gebracht op 23 januari 2017 te bevestigen, dient bevestigd te worden,

(1) beperkt en wijzigt het arbeidshof aldus de in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 bevestigde rechten (van de eiseres) en schendt het daardoor artikel 794, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek,

(2) miskent het arbeidshof aldus het gezag van gewijsde dat toekomt aan wat (werkelijk) beslist is in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 en schendt het daardoor de artikelen 23, 24, 25 en 26 van het Gerechtelijk Wetboek, en

(3) beslist het arbeidshof aldus dat het verbeterde vonnis van 14 november 2018 iets (met name (onder meer) de bevestiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder) beslist (of heeft willen bevestigen) dat het niet beslist (of niet heeft willen beslissen), miskent het daardoor de bewijskracht van dat vonnis en schendt het daardoor de artikelen 1319, 1320 en 1322, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek,

aangezien de arbeidsrechtbank in het (verbeterde) vonnis van 14 november 2018 werkelijk heeft beslist (en willen beslissen) en bevestigd (en willen bevestigen) de vordering van de eiseres gegrond te verklaren, de bestreden administratieve beslissing van de verweerder “de dato 30 januari 2017”, waarmee 23 januari 2017 bedoeld wordt, dienvolgens te vernietigen (en dus niet te bevestigen), en de verweerder te veroordelen tot betaling van de uit deze vernietiging voortspruitende achterstallige werkloosheidsuitkeringen te vermeerderen met de interesten, en die beslissingen van de arbeidsrechtbank dus helemaal niet aangetast zijn door een klaarblijkelijke (kennelijke) materiële verschrijving of vergissing.

Conclusie

Het arbeidshof kan niet zonder miskenning van de in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 vastgelegde rechten noch zonder miskenning van het gezag van gewijsde en de bewijskracht van dat vonnis, beslissen het hoger beroep van de eiseres tegen het verbeterend vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling

Antwerpen, van 27 maart 2019 ongegrond te verklaren en dat verbeterend vonnis te bevestigen (schending van alle in de aanhef van het middel als geschonden aangewezen bepalingen).

TOELICHTING

1.1. Krachtens artikel 794, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek kan het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, elke kennelijke rekenfout of verschrijving verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen. Krachtens het tweede lid van dat artikel 794 vindt de verbetering steun in de wet, het dossier van de rechtspleging of de stavingsstukken die werden voorgelegd aan de rechter die de te verbeteren beslissing heeft uitgesproken.

Eenmaal de rechter een voor hem aanhangig gemaakt geschilpunt definitief heeft beslecht, is zijn rechtsmacht over dat geschilpunt uitgeput en is het hem verboden hier nog op terug te komen, zelfs indien hij onmiskenbaar een rechtsdwaling of denkfout zou hebben begaan en alle betrokken procespartijen ermee akkoord zouden gaan dat hij die fout rechtzet (Cass. 21 september 1995, *Arr. Cass.* 1995, 805). De rechter kan zijn definitieve beslissing niet meer wijzigen of verfijnen omdat hij achteraf beter is ingelicht, een klaarder inzicht heeft verworven in de zaak of de stukken nog eens heeft onderzocht.

Op grond van artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek is het de rechter echter toegestaan om, onder bepaalde voorwaarden, de in zijn eerder gewezen uitspraak geslopen materiële vergissingen of verschrijvingen te verbeteren. De vergissingen waarvan sprake in dat artikel 794 zijn zuiver materiële vergissingen, die voortvloeien uit een gebrek aan aandacht, een verstrooidheid of een klaarblijkelijke reken- of schrijffout (A. VANDEPLAS, "Over de verbetering van materiële vergissingen" (noot onder Antwerpen 2 december 1998), *RW* 1999-2000, 469, nr. 1). De regeling is bedoeld voor kennelijke schrijf- en rekenfouten die voor geen redelijke twijfel vatbaar zijn en duidelijk uit de gedingstukken blijken. Het gaat om vergissingen waarbij het voor de hand ligt wat de rechter werkelijk tot uiting wilde brengen en die voor ieder neutraal lezer op het eerste gezicht duidelijk zijn. Verkeerde beoordelingen in feite of in rechte komen niet in aanmerking voor verbetering. Rechtsdwalingen en juridische denkfouten zijn immers geen louter materiële vergissingen (zie Cass. 20 november 1967, *Arr. Cass.* 1968, 402). Zodra een onjuistheid in een rechterlijke beslissing niet het gevolg is van een loutere schrijf- of rekenfout, kan alleen een

rechtsmiddel dat verhelpen. Een materiële verschrijving is een schrijffout die kennelijk blijkt uit de tekst zelf van de beslissing, dan wel uit de gedingstukken of hun context.

Een tegenstrijdigheid hetzij tussen het motiverend en het beschikkend gedeelte van een beslissing, hetzij tussen de motieven of beschikkende gedeelten betreffende de onderscheiden vorderingen onderling, kan enkel aanleiding geven tot verbetering wanneer uit de context van de beslissing duidelijk blijkt dat die tegenstrijdigheid op een klaarblijkelijke verschrijving (of vergissing) berust (C. VAN SEVEREN, “Commentaar bij artikel 794 Ger.W.”, in X, *Artikelsgewijze Commentaar Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Kluwer, losbl., “GER.W. ART. 794 – 9”). De tegenstrijdigheid tussen de overwegingen en het dispositief van de uitspraak moet het gevolg zijn van een loutere verschrijving opdat die voor verbetering in aanmerking kan komen. Een onjuiste of onlogische beslissing, die niet het gevolg is van een louter materiële verschrijving (maar bijv. wel van een juridische denkfout), kan niet worden verbeterd. Zo kan een vonnis niet worden verbeterd wanneer de rechter een verzet ontvankelijk verklaart, ook al werd dit kennelijk te laat ingesteld (Cass. 24 juni 1974, *RW* 1974-75, 727). Of wanneer de rechter in het dictum beslist tot de verwijzing van de in verdenkinggestelden naar de correctionele rechtbank wegens oplichting, terwijl er volgens de motieven onvoldoende bezwaren bestonden wegens gebrek aan bedrieglijke handelingen. De vervanging van een verwijzing door een buitenvervolginstelling, ook al wordt zij gemotiveerd door een tegenstelling tussen de motieven en het beschikkend gedeelte, slaat niet op een verschrijving die vatbaar is voor verbetering (Cass. 30 januari 2013, *Pas.* 2013, 257, concl. D. VANDERMEERSCH). Opdat de tegenstrijdigheid tussen de motivering en het beschikkend gedeelte aanleiding zou kunnen geven tot verbetering, moet dus zonder redelijke twijfel kunnen worden vastgesteld dat die tegenstrijdigheid het gevolg is van een loutere materiële vergissing.

1.2.1. Krachtens artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek kan de rechter aldus verschrijvingen (of misrekeningen) die voorkomen in een door hem gewezen beslissing verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen (zie bijv. Cass. 13 december 2004, *Arr. Cass.* 2004, 2020; Cass. 20 februari 2002, *Arr. Cass.* 2002, 565; Cass. 21 april 1994, *Arr. Cass.* 1994, 396; Cass. 12 maart 1992, *Arr. Cass.* 1991-92, 676). Dit houdt in dat de rechter wat voorheen reeds is beslist, ongeacht een eventueel akkoord daarover tussen de partijen (Cass. 21 maart 2005, *Arr. Cass.* 2005, 664), niet mag wijzigen, aanvullen of er vaststellingen aan mag toevoegen (Cass. 17 november 1997, *Arr. Cass.* 1997, 1151). Hij mag slechts de vorm van zijn beslissing verbeteren, door datgene wat door hem reeds is beslist beter te formuleren, zonder dat de verbetering een verandering in de beoordeling van de zaak ten gronde meebrengt. De vordering tot verbetering mag immers geen middel zijn om langs omwegen afbreuk te doen aan het gezag van gewijsde van de voorheen genomen beslissing (zie Cass. 5 maart 1990, *Arr. Cass.* 1989-90, 879; Cass. 3 november 1975, *Arr. Cass.* 1976, 293; Cass. 23 september 1968, *RW* 1968-69, 1315), net zo min om een rechtsmiddel te camoufleren (zie Cass. 7 juni 2000, *Arr. Cass.* 2000, 1052), of een nieuwe beoordeling van de betwisting uit te lokken. Een verbeterend vonnis mag geen enkele wijziging of toevoeging aanbrengen aan het verbeterde vonnis, maar enkel de betekenis of draagwijdte verduidelijken die de oorspronkelijke beslissing van meet af aan steeds heeft gehad (C. VAN SEVEREN, *o.c.*, 20-21).

De rechter bij wie een vordering tot verbetering aanhangig wordt gemaakt, moet ambtshalve en ongeacht een eventueel akkoord daaromtrent tussen de partijen, nagaan of er redenen zijn tot verbetering van zijn beslissing en of de gevorderde verbetering de in zijn beslissing bevestigde rechten niet uitbreidt, beperkt of wijzigt.

Het verbod wat werkelijk is beslist te wijzigen, aan te vullen of er vaststellingen aan toe te voegen, en het verbod bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen, gelden ook indien wat werkelijk is beslist, onlogisch of onjuist zou zijn of indien de in de beslissing bevestigde rechten onwettig zouden zijn (zie Cass. 21 maart 2005, *Arr. Cass.* 2005, 664; Cass. 17 november 1997, *Arr. Cass.* 1997, 1151). Wanneer in de oorspronkelijke beslissing het hoger beroep van eerste verweerster tegen eiseres ontoelaatbaar werd verklaard op grond van de overweging dat tussen beide procespartijen in eerste aanleg geen vorderingen gesteld werden of tegengestelde belangen verdedigd werden, kan dit hoger beroep niet bij wijze van verbetering alsnog toelaatbaar worden verklaard, ook al zou uit de conclusies van de partijen blijken dat tussen hen wel degelijk een vordering werd geformuleerd en dat door hen niet wordt betwist (zie Cass. 21 maart 2005, *Arr. Cass.* 2005, 664). Een onjuiste beoordeling van de gegevens van de zaak en het statuut van een partij is evenmin een materiële vergissing, wanneer zij diende tot grondslag van de in de beslissing bevestigde rechten. Wanneer de rechter zijn oorspronkelijke beslissing steunt op de pensioenregeling voor mijnwerkers kan die pensioenregeling niet worden vervangen door die voor werknemers die geen mijnwerker zijn, onder het voorwendsel dat het woord “mijnwerker” een verschrijving zou zijn (zie Cass. 5 maart 1990, *Arr. Cass.* 1989-90, 879).

1.2.2. Uit de rechtspraak van uw Hof blijkt dat de in artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde voorwaarde dat verbetering van een beslissing alleen kan geschieden “zonder de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen”, grote restricties oplegt aan een mogelijke verbetering. Enkele voorbeelden kunnen dit illustreren.

Zo vernietigde uw Hof in een arrest van 13 december 2004 (*Arr. Cass.* 2004, 2020) een beslissing van het arbeidshof te Bergen. Daar bleek uit alle gegevens van het dossier dat de gerechtsdeskundige bij het slachtoffer van een arbeidsongeval de periode van tijdelijke volledige arbeidsongeschiktheid had erkend van “28 september 1988 tot 30 september 1988”. In het oorspronkelijke vonnis, waarin uitdrukkelijk werd verwezen naar die bevindingen van de deskundige – waarbij de rechtbank echter een foute periodeomschrijving (“28 september 1987 tot 30 september 1988”) overnam – en de rechtbank aangaf zich bij het deskundigenverslag aan te sluiten, sloop die verkeerde periode ook in het dispositief. Het arbeidshof had die uitspraak bijgesteld, onder overweging dat de aanvangsdatum van de tijdelijke volledige arbeidsongeschiktheid op 28 september 1987 “een gewone verschrijving” was waarvan de verbetering naar 28 september

1988 “niet van die aard is dat ze de in het vonnis (...) bevestigde rechten beperkt of wijzigt”, omdat de gerechtsdeskundige in werkelijkheid slechts een periode van 28 tot 30 september 1988 had erkend. Volgens uw Hof ten onrechte, gelet op de beperking vervat in artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek.

Volgens uw Hof is het, bij wijze van verbetering, evenmin mogelijk de verkeerde geboortedatum van de burgerlijke partij, die als aanvangspunt diende voor de begroting van de aan haar toekomende vergoeding wegens blijvende arbeidsongeschiktheid, aan te passen. Voor uw Hof betreft het geen materiële vergissing, aangezien bij inwilliging van de vordering in feite opnieuw zou worden geoordeeld over de zaak en de in het eerder gevelde vonnis bevestigde rechten hierdoor zouden worden uitgebreid, beperkt of gewijzigd (Cass. 18 oktober 1983, *Arr. Cass.* 1983-84, 178).

In een andere zaak vernietigde uw Hof een verbeterend arrest van het hof van beroep te Brussel (Cass. 8 december 1989, *Arr. Cass.* 1989-90, 503). Dat hof had geoordeeld dat uit de verschillende processtukken, het voorwerp van de vordering en de aard van de betwisting daarrond duidelijk bleek dat het gebruik van het woord ‘hoger’ i.p.v. het woord ‘lager’ in de zinsnede dat eiseres wordt veroordeeld om aan verweerster te betalen “de tegenwaarde in Belgische frank aan de hoogste koers op de dag van de uitbetaling doch nooit hoger dan deze van 30 januari 1980, van 13.691,70 US-dollar”, een niet-gewilde verschrijving was en dus een materiële vergissing uitmaakte. Door die vergissing te verbeteren werden, aldus het hof van beroep, de rechten van de partijen niet gewijzigd, maar slechts bekrachtigd en werd de materiële vergissing in het dispositief slechts in overeenstemming gebracht met de werkelijke beslissing zoals die ondubbelzinnig genomen werd. Niet zo volgens uw Hof, dat oordeelt dat de verbetering het gezag van gewijsde van de verbeterde beslissing miskent en artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek schendt.

In een arrest van 20 februari 2002 vernietigde uw Hof een verbeterend arrest van het hof van beroep te Luik (Cass. 20 februari 2002, *Arr. Cass.* 2002, 565). Daarin had het hof van beroep beslist dat de vergoeding die in zijn oorspronkelijk arrest was toegekend voor blijvende verleden huishoudelijke schade verminderd moest worden van 672.000 Belgische frank naar 436.800 Belgische frank, aangezien het hof bij vergissing had nagelaten op eerstgenoemd bedrag een door de deskundige in aanmerking genomen coëfficiënt van 65 % toe te passen. Volgens het hof van beroep kon deze vergetelheid bij wijze van verbetering worden rechtgezet aangezien het hof zich in het overwegend gedeelte van zijn initiële arrest uitdrukkelijk had aangesloten bij de door de deskundige in aanmerking genomen graden van ongeschiktheid en de coëfficiënt van 65 % bovendien wel correct werd toegepast bij de berekening van de blijvende toekomstige huishoudelijke schade. Ten onrechte, volgens uw Hof, aangezien door die verbetering een recht wordt ingeperkt dat door het oorspronkelijke arrest was toegekend.

In een arrest van 25 augustus 2009 oordeelde uw Hof dat de toevoeging door de strafuitvoeringsrechter in een door hem gewezen beslissing van een nieuwe voorwaarde geen

verbetering uitmaakt in de zin van artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek (Cass. 25 augustus 2009, P.09.1286.N, www.juridat.be).

In een arrest van 8 mei 2019 (P.19.0439.F, www.juridat.be) overweegt uw Hof dat de verschrijving, die de rechter mag verbeteren, een schrijffout is, namelijk een onachtzaamheid, die de wettigheid of regelmatigheid van de beslissing niet aantast en waarvan de rechtzetting de in de verbeterde beslissing vastgelegde rechten of de door haar bevolen maatregelen ongewijzigd laat. In dat arrest geeft uw Hof ook aan dat het nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of die onverenigbaar zijn met het begrip verschrijving.

2. In deze zaak beperkt en wijzigt het arbeidshof de in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 vastgelegde rechten (en wat daarin werkelijk werd beslist) door de in dat vonnis vastgelegde (besliste) gegrondverklaring van de vordering van de eiseres te “verbeteren” (wijzigen) in een ongegrondverklaring ervan, door de in dat vonnis vastgelegde (besliste) vernietiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder (van 23 januari 2017) te “verbeteren” (wijzigen) in een bevestiging ervan en door het in dat vonnis vastgelegde (bevestigde) recht van de eiseres op achterstallige werkloosheidsuitkeringen (te vermeerderen met de interesten) aan haar te ontnemen. Het oordeel van de arbeidsrechtbank in het beschikkend gedeelte van haar vonnis van 14 november 2018 dat de vordering van de eiseres gegrond was (“zoals hierna bepaald”) en dat de beslissing van de verweerder van “30” (waarmee bedoeld wordt: 23) januari 2017 diende vernietigd te worden (en dat de eiseres recht heeft op de uit de vernietiging volgende achterstallige werkloosheidsuitkeringen), is helemaal niet aangetast door een klaarblijkelijke materiële verschrijving of vergissing (maar geeft weer wat de arbeidsrechtbank in dat vonnis werkelijk heeft beslist). De arbeidsrechtbank heeft die bestreden beslissing van de verweerder helemaal niet willen bevestigen maar heeft die beslissing wel vernietigd en willen vernietigen. Het arbeidshof schendt aldus

- artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek door de in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 bevestigde rechten te wijzigen en in te perken,
- de artikelen 23 tot 26 van het Gerechtelijk Wetboek door het gezag van gewijsde dat toekomt aan wat (werkelijk) beslist is in het verbeterde vonnis van 14 november 2018 te miskennen, en
- de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek door te beslissen dat het verbeterde vonnis van 14 november 2018 iets (met name de bevestiging van de bestreden administratieve beslissing van de verweerder) beslist (of heeft willen bevestigen) dat het niet beslist (of niet heeft willen beslissen).

OM DEZE REDENEN

Concludeert de eiseres dat het uw Hof behage

- de bestreden beslissing te vernietigen,
- de zaak en de partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof,
- de verweerder hoe dan ook in toepassing van artikel 1017, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek te veroordelen tot betaling van de kosten.

Gent, 27 maart 2020

Voor de eiseres,

Willy van Eeckhoutte,
advocaat bij het Hof van Cassatie.